

Česká televize

Vážený pan generální ředitel

Mgr. Jiří Janeček

Kavčí hory

140 70 Praha 4

PŘÁVNÍ STANOVISKO K OTÁZCE POSTAVENÍ ČLENŮ DOZORČÍ KOMISE (zřizované Radou České televize dle zákona o České televizi)

V Praze dne 19. května 2010

Vážený pane generální řediteli,

na základě Vašeho zadání Vám zasílám stručné právní stanovisko k postavení členů Dozorčí komise Rady České televize, které vychází ze znění zápisu dozorčí komise ze dne 30. 4. 2010, které jste mi poskytl jako podklad ke zpracování stanoviska. V případě potřeby obsáhlejšího výkladu k důvodům tohoto stanoviska jsem připraven poskytnout příslušnou analýzu. Problém však není natolik komplikovaný, proto jsem nepovažoval za ekonomické pouštět se do obsáhlého zdůvodňování. Shrnuji tedy jen základní důvody.

Protože však z obsahu předloženého zápisu z jednání dozorčí komise vyplývá, že se dozorčí komise teprve seznamuje se svým postavením, jak jej vymezuje zákon o České televizi, považoval jsem za nutné učinit součástí stanoviska i základní vysvětlení k této otázce. Ostatně také od něho se odvíjí postavení členů tohoto orgánu.

Nemusím zdůrazňovat, že rozumím zájmu České televize, aby byly zajištěny veškeré podmínky pro dostatečně efektivní kontrolní mechanismy, což je v nejlhostejším zájmu samotné instituce a aby se tak současně dělo v souladu se zákonem.

I. Zadání

Vycházím-li z bodu 6) písm. a) zápisu z jednání dozorčí komise ze dne 30.4.2010, který jste mi zaslal, potom mám poskytnout právní stanovisko k následujícímu bodu: „**DK žádá GŘ o právní stanovisko k věci pracovněprávního postavení členů DK a z toho vyplývajících odpovědnostních náležitostí, zejména majetkové odpovědnosti a pojištění členů orgánů společnosti.**“

II. Postavení dozorčí komise

Podle *zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi* v platném znění je dozorčí komise **poradním orgánem Rady České televize** ve věcech kontroly hospodaření České televize. Svá **zjištění a návrhy předkládá Radě České televize** (§ 8a odst. 1). Rada České televize také dozorčí komisi zřizuje a schvaluje její kontrolní řád a stanoví výši odměn členům dozorčí komise (§ 8 odst. 1 písm k). Z uvedeného plyne, že dozorčí komise je **orgánem při Radě České televize**. Ze zákona o České televizi, ale ani z jiného právního předpisu neplyne, že by dozorčí komise jako orgán byla v přímém vztahu k České televizi. Z toho také plyne, že **dozorčí komise nemá pravomoc dávat generálnímu řediteli České televize nebo jejím zaměstnancům jakékoliv pokyny či úkoly** vyjma individuálního oprávnění členů dozorčí komise požadovat nahlédnutí do dokumentů a požadovat vysvětlení za podmínek stanovených v § 8a odst. 7 *zákona o České televizi* a způsobem stanoveným v kontrolním řádu schváleném Radou České televize (k tomu ještě níže).

Tento závěr je významný nejenom pro nalezení odpovídajícího procesního postupu kontrolní činnosti, ale i pro právní postavení jednotlivých členů dozorčí komise. Také z tohoto důvodu bylo nezbytné začít právní posouzení od postavení dozorčí komise jakožto orgánu.

Pokud se na problém podíváme přes srovnání s postavením orgánů jiných právnických osob, musíme si uvědomit, že **Česká televize je právnická osoba zřízená ze zákona**, na kterou se z hlediska její subjektivity vztahuje speciálně *zákon o České televizi* a subsidiárně pak ustanovení o právnických osobách v § 18 a násl. *občanského zákoníku*. Naopak Česká televize není obchodní společností ani družstvem, proto na ni **nelze použít ustanovení § 56 až 260 obchodního zákoníku**, a to ani analogicky.

Dozorčí komise podle zákona o České televizi tedy nezaujímá (ani obdobně) postavení např. dozorčí rady akciové společnosti či kontrolní komise družstva. Je tomu tak nejenom pro tu skutečnost, že na Českou televizi nelze použít korporátní předpisy obchodního zákoníku, ale také pro tu skutečnost, že její poměry se řídí speciálně předpisem práva veřejného, totiž zákonem o České televizi. Z tohoto úhlu pohledu pro orgány zřízené na základě zákona o České televizi platí ta zásada *veřejného práva* vyjádřená v čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR, že *státní moc (rozuměj i veřejnou moc) lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon*. Jde tedy o opak zásady vztahující se na fyzické a právnické osoby soukromého práva, pro které naopak platí, že mohou činit vše, co zákon nezakazuje. Jak Rada České televize, tak dozorčí komise jsou **orgány zřízené na základě veřejného práva a plně se na ně vztahuje čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR**.

III. Postavení členů dozorčí komise

Členové dozorčí komise jsou členy orgánu, kterým se určitým způsobem uplatňuje veřejná moc (správa) ve vztahu k České televizi jakožto právnické osobě zřízené zákonem. V případě dozorčí komise jde samozřejmě o kontrolní činnost. **Členové dozorčí komise nejsou v žádném smluvním vztahu s Českou televizí jakožto právnickou osobou.** Jejich mandát vzniká na základě zvolení Radou České televize a zaniká způsoby stanovenými zákonem o České televizi, tj. zejména vypršením funkčního období, odvoláním nebo odstoupením. Přestože zákon o České televizi na rozdíl od výslovné zmínky ve vztahu k členům Rady České televize (v § 4 odst. 6 zákona o České televizi) nestanoví, že členství v dozorčí komisi je *veřejnou funkcí*, tak se domnívám, že postavení členů dozorčí komise se tomu minimálně přibližuje. Ostatně *zákon o České televizi* v § 8b odst. 6 jasně stanoví, že výkon funkce člena dozorčí komise je překážkou v práci z důvodu *obecného zájmu*.

Členové dozorčí komise nejsou ani v pracovněprávním vztahu k České televizi, a to ani v pracovním poměru ani na základě dohod o pracovní činnosti či dohody o provedení práce. Je tomu tak nejenom s ohledem na zvláštní shora popsané postavení dozorčí komise, ale také pro to, že členové dozorčí komise nesplňují z povahy vlastní činnosti v dozorčí komisi základní definici pracovněprávního vztahu, totiž *závislost*. Podle § 1 písm. a) zák. č. 262/2006 Sb., *zákoníku práce* ten upravuje právní vztahy při *výkonu závislé práce*. Především je však třeba použít ust. § 5 odst. 1 *zákoníku práce*, podle něhož se **na vztahy vyplývající z výkonu veřejné funkce zákoník práce vztahuje, pokud to výslovně stanoví nebo pokud to stanoví zvláštní právní předpisy. Zákoník práce ani zákon o České televizi, ale ani jakýkoliv jiný právní předpis nic takového ve vztahu k členům dozorčí komise nestanoví.**

Uvedené se významně promítá do sféry případné **odpovědnosti členů dozorčí komise**. Členové dozorčí komise **v žádném případě neodpovídají za škodu podle předpisů pracovněprávních, ale ani podle ustanovení o obchodního zákoníku o odpovědnosti členů orgánů obchodních společností a družstev** (k tomu výše o neaplikaci korporátních pasáží obchodního zákoníku na Českou televizi). Tím spíše nemají jakýkoliv závazek z titulu ručení. Nesou tedy pouze **obecnou občanskoprávní odpovědnost** (dodejme jako jakýkoliv jiný právní subjekt) za škodu způsobenou v důsledku zaviněného porušení právní povinnosti (§ 415 a násl. občanského zákoníku). Tuto odpovědnost však nesou vůči České televizi jen v případech, kdy by té **způsobili škodu zaviněným porušením svých povinností** – nejtypičtějším příkladem by asi mohlo být porušení povinnosti mlčenlivosti, kterou mají dle § 8a odst. 8 zákona o České televizi.

Vracíme se znovu k faktu, že dozorčí komise má jen poradní roli ve vztahu k Radě České televize, navíc jde o kolektivní orgán, přitom občanskoprávní odpovědnost za škodu se vždy posuzuje individuálně. Statutárním orgánem je generální ředitel České televize, který nese z toho plynoucí odpovědnost.

Ze všech těchto důvodů si lze jen obtížně představit, že by člen dozorčí komise mohl nést občanskoprávní odpovědnost za určité poradní usnesení dozorčí komise jakožto kolektivního orgánu. Domnívám se, že **odpovědnost členů dozorčí komise by v záležitostech hospodaření České televize nikdy nemohla předcházet odpovědnost statutárního orgánu České televize**, k němuž navíc není dozorčí komise jako orgán v žádném vztahu, popřípadě odpovědnost dalších pracovníků České televize. V praxi tedy považuji případ takové odpovědnosti směrem k členům dozorčí komise za spíše vyloučený za předpokladu, že by členové dozorčí komise při své činnosti dodrželi procedurální postupy vyplývající ze zákona o České televizi.

A ještě naznačený dovětek k **individuálnímu oprávnění členů dozorčí komise** podle § 8a odst. 7 zákona o České televizi. Toto ustanovení jim přiznává právo podmíněné **vědomím generálního ředitele (ten o tom tedy musí dostat informaci)** nahlížet do všech účetních dokladů, účetních záznamů a dalších písemností České televize, které mají vypovídací schopnost o zjišťovaných a souvisejících skutečnostech, a o těchto skutečnostech požadovat ústní nebo písemné informace od příslušných zaměstnanců České televize. Zaměstnanci České televize jsou povinni poskytnout členům dozorčí komise kopie vyžádaných písemností, účetních dokladů nebo účetních záznamů České televize, jakož i požadované informace. Podmínky a způsob provádění kontrol stanoví **kontrolní řád** dozorčí komise, který schvaluje Rada. Nemíjí pochyb, že toto je jediný zákonem umožněný přímý vztah členů dozorčí komise

4

k České televizi, který jim má umožnit získat poznatky pro svou kontrolní činnost. Rubem tohoto oprávnění je povinnost mlčenlivosti a přísná pravidla pro střet zájmů vyplývající z obdobného použití § 5 zákona na členy dozorčí komise (*viz § 8a odst. 3*). Zákon o České televizi podmínky a způsob provádění kontrol váže na kontrolní řád, který schvaluje Rada České televize. Jakékoliv funkční řešení konkretizace tohoto oprávnění se neobejde bez vyřešení tří souběžných aspektů tohoto problému:

- a) průkazný způsob uvědomování generálního ředitele
- b) zajištění nahlédnutí, popř. kopií a vysvětlení (lhůta, místo, evidence)
- c) řešení případných rozporů, které by mohly vzniknout, což však může činit pouze Rada České televize, která jediná disponuje pravomocí vůči generálnímu řediteli.

Tím však již přesahuji rámec zadání, nicméně považoval jsem za nutné upozornit i na tuto problematiku, která ostatně s problémem postavení členů dozorčí komise souvisí.

S pozdravem

Mgr. Martin Elger, advokát